

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Møtested: Elgå
Dato: 02.09.2021
Tidspunkt: 12:00 – 14:30

Velkommen til møte og befaring i nasjonalparkstyret torsdag 02.09 - fredag 03.09.

Viser til program sendt over forrige uke. Her kommer agenda for selve styremøte:

Styremøte torsdag 02.09 kl. 12-14.30 på Femund Lodge.

- Engerdal fjellstyres arbeid i verneområdene v/ Ole Opseth
- Vedtaksmøte
- Orienteringssaker fra forvalterne
  - 50 års jubileet
  - Sporløs ferdsel – Kampanje med videoer, plakater osv.
  - Tilrettelegging i Heggrøsta
  - Møtegodtgjørelse og honorar
  - Faglig rådgivende utvalg
  - Reindrift og hundekjøring

Eventuelt forfall må meldes snarest til sikva@statsforvalteren.no Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 26/2021	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
DS 14/2021	Delegerte saker		
DS 15/2021	Femundsmarka NP - dispensasjon - guidede turer - 2021 - Gustav Bringby		2021/6544
ST 27/2021	Femundsmarka NP - Skogbrann i Femundsmarka		2021/9074
ST 28/2021	Femundsmarka NP - Slitasjeutvikling i Femundsmarka		2021/9132
ST 29/2021	Deltagelse i pilotprosjekt mellom Statsforvalteren i Innlandet og UT.no		2021/9109
ST 30/2021	Eventuelt		

ST 26/2021 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte

DS 14/2021 Delegerte saker

**DS 15/2021 Femundsmarka NP - dispensasjon - guidede turer - 2021 -
Gustav Bringby**

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/9074

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	27/2021	02.09.2021

Femundsmarka NP – Prosjekt «Skogbrann i Femundsmarka»

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia slutter seg til at det gjennomføres et prosjekt med fokus på å øke kunnskapsgrunnlaget i forhold til skogbrann i nasjonalparken. Det kan bli aktuelt å søke noe støtte til gjennomføring av prosjektet og målet er å utarbeide en rapport som avklarer noen av prinsippene for videre arbeid.

Saksopplysninger

I Femundsmarka nasjonalpark er det innhentet data fra nylig brente flater. Det er et behov for å innhente mer kunnskap om skogbranner i området. Det gjelder blant annet brannhistorikk, artssammensetning og naturlige barrierer. Det er også et behov for å diskutere strategi knyttet til skogbrann i store verneområder.

Skogbranner skaper en mosaikk av brente og ikke-brente områder og påvirker artssammensetningen og aldersfordelingen på skogen. En skogbrann åpner opp trekronene, slipper lys til, frigjør næringsstoffer til undervegetasjonen og styrker foryngelsen. Biter av kull endrer jordstrukturen og forkullede trestammer blir til levesteder av stor betydning for det biologiske mangfoldet i skogen – både over og under bakken. I de norske skogene er det en rekke brannavhengige (pyrofile) plante- og dyrearter, og flere av disse er utrydningstruet som følge av effektiv slukking. Internasjonalt snakkes det om opphopningen av "ground fuel", og at dette er utgjør de reneste brannbombene. Norge er ikke noe unntak. Fraværet av beitedyr og overgangen til moderne skogsdrift gjør at det ligger store magasiner av biologisk brennstoff i den norske utmarka - mer enn tidligere. Naturlige skogbranner sørger for å redusere opphopningen, og dermed i neste omgang redusere faren for ukontrollerbare branner. Storbrannen i Yellowstone nasjonalpark i USA (1988) brukes gjerne som skrekkeeksempel, men også i Europa og Australia er fenomenet kjent.

Furuskogen i Femundsmarka er godt tilpasset skogbrann. Vassdrag, myrer og blokkmark fungerer som barrierer. Den tilpassede skogen og de naturlige barrierene fører til lav spredning og størrelse på brannene.

Det ble gjennomført et feltarbeid høsten 2020, der alle nylige brannflater ble kartlagt. Hensikten med kartleggingen var å avgrense brannflatene, samt undersøke brannmønstre, naturlige barrierer og artssammensetning. Tre flater ble kartlagt og avgrenset i 2020. Storbuddhåen (18 daa) og Styggsjøen (940 daa) fra 2009 og Litlsjøen (218 daa) fra 2013. Høsten 2021 vil de siste tre flatene kartlegges, deriblant årets to flater ved Reva-Styggsjøen.

Det foreslåtte prosjektet vil resultere i en rapport som skal belyse skogbrann i Femundsmarka, og utdype omkring status og utvikling. Rapporten kan være et verktøy for forvaltningen, både miljø- og brannvern, i hvorledes brann kan håndteres i Femundsmarka. Etter utarbeidelsen av rapporten er det nødvendig å revidere kartet som viser hvor det kan brenne ut fra naturfaglige interesser og hvilke strategier forvaltningen skal ha knyttet til dette.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/9132

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	28/2021	02.09.2021

Femundsmarka NP - Slitasjeutvikling i Femundsmarka

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia slutter seg til at forvaltningen deltar i et prosjekt på slitasjeutvikling i Femundsmarka nasjonalpark. Målet er å se på effekter av ulike tiltak mot slitasje og hvordan forvaltningen kan redusere utviklingen i slitasje på leirplasser. En mulig samarbeidspartner er NINA. Det kan bli aktuelt å søke noe midler til prosjektet.

Saksopplysninger

Nylig er det gjennomført et studie på slitasjeutvikling på leirplasser og stier i Femundsmarka nasjonalpark. Formålet med dette studiet var å kartlegge slitasje og vurdere endringer i slitasje over tid, forårsaket av besøkende i Femundsmarka nasjonalpark, både i områder som tidligere er undersøkt og andre områder med forvaltningsutfordringer.

Slitasjeregistreringer ble samlet inn fra tre studieområder i nasjonalparken, ved Røsandene, langs Røa og på Røvolfjellet. Disse områdene ble undersøkt i det såkalte FRL-prosjektet på slutten av 1980-tallet. Det foreligger derfor mye data med en tidsserie på ca. 30 år.

Slitasjen ved leirplasser i Femundsmarka har økt kraftig over de siste 30 årene. Leirplassene langs Røa har hatt en kraftig økning i antall, vegetasjonsfritt areal, kondisjonsklasse og antall og andel skadde trær. Slitasjen på leirplassene ved Røsandene var økende på sørsida av utløpet til Røa, men i mye mindre grad enn oppover langs Røa. Resultatene viser at slitasjeutviklingen er økende i kjerneområdene for besøk i nasjonalparken. Den økende slitasjeutviklingen fører til at naturkvalitetene degraderes.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) ønsker å se på mulighetene for å gjennomføre et oppfølgende forskningsprosjekt. Med en lang tidsserie er det gode muligheter for å kunne overvåke endringer over tid og se hvilken effekt ulike tiltak har på utviklingen i slitasje. Røsandene og nedre Røa i Femundsmarka nasjonalpark er to potensielle studieområder for et slikt prosjekt.

Resultatene av prosjektet kan gi forvaltningen svar på hvilke tiltak som er mest effektive for å redusere den negative utviklingen i slitasje på vegetasjon. Dette gjelder både slitasje på vegetasjon og skader på trær ved leirplasser. Et slikt prosjekt vil skje i tett samarbeid med nasjonalparkforvalterne og naturoppsynet.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/9109

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	29/2021	02.09.2021

Deltagelse i pilotprosjekt mellom Statsforvalteren i Innlandet og UT.no

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir tilslutning til at forvaltningen deltar i et pilotprosjekt i samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet, DNT og Miljødirektoratet, der målet er å få til et felles prosjekt; der plattformen UT.no kan benyttes for å nå ut med relevant informasjon rettet mot brukerne av verneområdet.

Saksopplysninger

Statsforvalteren i Innlandet har tatt initiativ til å etablere et samarbeid med DNT, og målet er å få til et samarbeid mellom UT.no, Miljødirektoratet og Statsforvalteren Innlandet (SFIN) for å gi økt kunnskap om nasjonalparker og øvrige verneområder, slik at det kan bidra til naturvennlige friluftaktiviteter og ferdsel, i henhold til verneformål og besøksstrategier.

Ut.no er (<https://ut.no/>) er den mest brukte turportalen i Norge. I 2020 hadde UT.no en trafikkøkning på hele 71%, og 5,1 millioner besøk. I statsbudsjettet for 2021 ble det foreslått to millioner for styrking og videreutvikling av portalen. Det er også inngått samarbeid med Statskog og Friluftsrådernes Landsforbund om drift av portalen.

Brukerundersøkelsene som er gjennomført i nasjonalparkene i Innlandet viser at DNT totalt sett er den viktigste enkeltkilden for informasjon blant de som besøker nasjonalparkene. Det er derfor viktig å kunne være med å påvirke hvilken informasjon som legges ut på ut.no, f.eks. for kanalisering av ferdsel ut fra sårbare verneverdier, varsler om bruer som er bort o.l.

Den Norske Turistforening (DNT) og Statsforvalteren i Innlandet har nå utarbeidet en avtale om innholdssamarbeid på UT.no. Partene skal samarbeide om å utvikle innhold på UT.no som informerer og inspirerer til naturvennlig gjennomføring av friluftslivsaktiviteter i Norge. Samarbeidet skal bidra til at ferdselen i naturområder blir

mest mulig sporløs når det gjelder forsøpling, slitasje og forstyrrelser av verneverdiene.

DNT har ønsket at Statsforvalteren skal være et koordinerende ledd også for innspill og diskusjoner med nasjonalparkstyrene i Innlandet. Fylkesmannen i Innlandet blir derfor kontraktspartner for avtalen, men nasjonalparkforvalterne er tiltenkt en sentral rolle i samarbeidet, som viktige kompetanseleverandører og representanter for nasjonalparkstyrene. Det er oppnevnt en arbeidsgruppe der nasjonalparkforvalterne er representert ved Kari Sveen, nasjonalparkforvalter i Jotunheimen, og Kirsten Thyrum, nasjonalparkforvalter i Femundsmarka og Gutulia.

Formål

Det er i dag svært lite tilgjengelig og brukerrettet informasjon om nasjonalparker og verneområder når man planlegger en tur i Norge. Dette er viktig informasjon som burde formidles til turgåere for å ta vare på sårbar natur og kanalisere ferdsel. For en turgåer, som ofte har svært begrenset kunnskap på dette området må informasjonen kommuniseres på deres premisser og i riktig kontekst. Det anses som en viktig del av samfunnsoppdraget til UT.no at tjenesten leverer informasjon om nasjonalparker og verneområder på hytte- og tursider som befinner seg i utsatte områder.

Med denne bakgrunnen har UT.no og SFIN ambisjoner om å utarbeide et pilotprosjekt. 11 nasjonalparker har areal i Innlandet. Disse parkene har i alt 18 verneområdeforvaltere, hvorav 13 er ansatt hos SFIN. Alle 18 verneområdeforvaltere deltar i et felles nettverk som inkluderes i prosjektet. Pilotprosjektet mellom SFIN og UT.no anses som et svært godt nasjonalt startpunkt da det vil dekke store deler av landets nasjonalparker. På nasjonalt nivå vil UT.no og Miljødirektoratet oppdrive viktig læring fra prosjektet for å skalere det videre til et landsdekkende nivå.

Todelt prosjekt:

1. OBS-varslere på UT:

UT.no har et behov for å kommunisere føremeldinger og "obs-varslere" for å varsle om værforhold og hendelser (bro tatt av flom, rute lagt om pga. skredfare etc.) for å sikre sikkerheten til turfolket i Norge.

I tillegg til varslere om hendelser for å øke sikkerheten, ser UT.no, Miljødirektoratet og SFIN et behov for obs-varslere knyttet til naturvern (f.eks. hekke- og yngleperioder og -områder og villrein). Disse varslene vil i likhet med sikkerhetsvarslere kommuniseres på relevante hytte-, turforslag-, turmål- og områdesider. Pilotprosjektet vi definere hvordan disse varslene skal utformes og formidles på UT.

2. Nasjonalparkinformasjon på UT:

Informasjon til UT-bruker: Det er et behov for å synliggjøre og øke kunnskapen rundt ferdsel i nasjonalparker og øvrige verneområder i turplanleggingsfasen. Som turgåer bør du få vite når turen du planlegger går gjennom et verneområde, og hvilke spesielle hensyn og regler du bør ha kunnskap om når du går på tur i dette området. Som turgåer bør du også enkelt kunne finne mere generell informasjon og kunnskap om verneområdet du besøker, noe som kan gjøre turen til en enda bedre opplevelse. Nasjonalparker inkluderes som områder på UT som er synlige på turforslag-, turmål- og hyttesider. Fra disse områdesidene linkes det videre til relevante sider for mer informasjon.

Samarbeid med innholdsprodusenter/bidragstivere på UT: Innholdet på UT.no produseres og eies av medlemsforeninger, turlag, friluftsråd, kommuner etc over hele Norge. SFIN og UT.no vil samarbeide og ha en god dialog rundt forvaltningen av innhold som publiseres innenfor nasjonalparker og øvrige verneområder.

3. Organisering av pilotprosjektet

Det er opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra Miljødirektoratet, SFIN og UT. Arbeidsgruppen vil framover ha jevnlig møter og forme pilotprosjektet. Sentrale punkter arbeidsgruppen skal ta for seg:

- Hva slags type obs-varslere og hvor mange?
- Grensegang mellom områdespesifikk og generell informasjon
- Opprette nasjonalparker som områder
- Tekniske løsninger
- Organisering og ressursavklaring

Vurderinger

Det var ønskelig at det skulle være en del av prosjektet at alle nye ruter eller endringer av turruter som berører nasjonalparker skulle varsles direkte til nasjonalparkforvaltningen. Det har vært et springende punkt om dette skulle være en del av prosjektet. Men DNT – UT.no ønsker ikke å inngå en avtale der dette er en del av prosjektet, da det framstår som for ressurskrevende. Det legges i stedet opp til et samarbeid og jevnlig møter, der en forhåpentligvis kan fange opp dette.

For å samle erfaring med hvordan et slikt samarbeid kan utvikles videre, så foreslås det at dette pilotprosjektet avgrenses til en prosjektperiode for 2021 og 2022, og deretter evalueres i forhold til videre samarbeid.

ST 30/2021 Eventuelt